

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC THƯƠNG MẠI**

LÊ THỊ NGỌC PHƯƠNG

**KIỂM TOÁN HOẠT ĐỘNG DO KIỂM TOÁN
NỘI BỘ THỰC HIỆN TẠI TẬP ĐOÀN
BƯU CHÍNH VIỄN THÔNG VIỆT NAM**

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KINH TẾ

HÀ NỘI - 2017

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC THƯƠNG MẠI**

LÊ THỊ NGỌC PHƯƠNG

**KIỂM TOÁN HOẠT ĐỘNG DO KIỂM TOÁN
NỘI BỘ THỰC HIỆN TẠI TẬP ĐOÀN
BƯU CHÍNH VIỄN THÔNG VIỆT NAM**

Chuyên ngành: Kế toán

Mã số: 62340301

LUẬN ÁN TIẾN SĨ KINH TẾ

NGƯỜI HƯỚNG DẪN KHOA HỌC:

- 1. PGS.TS Nguyễn Phú Giang**
- 2. TS. Nguyễn Việt Tiến**

Hà Nội, Năm 2017

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan bản luận án là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các tài liệu, kết quả nghiên cứu trong luận án là trung thực. Những kết quả nghiên cứu trong luận án chưa từng được công bố trong bất kỳ công trình nào khác.

Hà Nội, ngày tháng năm 2017

Tác giả

MỤC LỤC

	Trang
TRANG PHỤ BÌA	
LỜI CAM ĐOAN	i
MỤC LỤC.....	ii
DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT.....	vi
DANH MỤC BẢNG BIỂU	viii
DANH MỤC CÁC HÌNH.....	x
MỞ ĐẦU.....	1
CHƯƠNG 1: TỔNG QUAN TÌNH HÌNH NGHIÊN CỨU VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.....	8
1.1. Tổng quan những nghiên cứu về kiểm toán hoạt động.....	8
1.1.1. Nghiên cứu ngoài nước.	8
1.1.2. Các nghiên cứu trong nước	15
1.1.3. Khoảng trống nghiên cứu của luận án.	21
1.2. Phương pháp nghiên cứu của luận án	24
1.2.1. Quy trình nghiên cứu	24
1.2.2. Phương pháp nghiên cứu định tính	25
1.2.3. Phương pháp nghiên cứu định lượng	26
1.2.4. Xây dựng các giả thuyết nghiên cứu của luận án.....	28
Kết luận chương 1	35
CHƯƠNG 2: CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ KIỂM TOÁN HOẠT ĐỘNG DO KIỂM TOÁN NỘI BỘ THỰC HIỆN	36
2.1. Kiểm toán nội bộ trong hệ thống quản lý doanh nghiệp.....	36
2.1.1. Bản chất, ý nghĩa của kiểm toán nội bộ	36
2.1.2. Các loại hình kiểm toán do kiểm toán nội bộ thực hiện.	37
2.2. Tổng quan về kiểm toán hoạt động do kiểm toán nội bộ thực hiện.....	40
2.2.1. Khái niệm kiểm toán hoạt động	40
2.2.2. Quá trình hình thành và phát triển của kiểm toán hoạt động	43

2.2.3. Vai trò của kiểm toán hoạt động do kiểm toán nội bộ thực hiện	46
2.3. Nội dung và tiêu chí kiểm toán hoạt động do KTNB thực hiện	47
2.3.1. Nội dung kiểm toán hoạt động do kiểm toán nội bộ thực hiện.....	47
2.3.2. Tiêu chí kiểm toán hoạt động do kiểm toán nội bộ thực hiện.....	51
2.4. Quy trình kiểm toán hoạt động trong quy trình kiểm toán nội bộ	59
2.4.1. Lập kế hoạch kiểm toán hoạt động	60
2.4.2. Báo cáo kiểm toán hoạt động.....	66
2.4.3. Theo dõi sau kiểm toán hoạt động	68
2.5. Hiệu quả kiểm toán hoạt động và các yếu tố tác động đến hiệu quả kiểm toán hoạt động do kiểm toán nội bộ thực hiện	69
2.5.1. Quan điểm về hiệu quả KTHĐ do kiểm toán nội bộ thực hiện	69
2.5.2. Các yếu tố tác động đến hiệu quả kiểm toán hoạt động.....	69
2.6. Kinh nghiệm quốc tế về kiểm toán hoạt động do KTNB thực hiện	72
2.6.1. Kiểm toán hoạt động do KTNB thực hiện tại Mỹ.....	73
2.6.2. Kiểm toán hoạt động do KTNB thực hiện tại Anh	74
2.6.3. Kiểm toán hoạt động do KTNB thực hiện ở Trung Quốc	74
2.6.4. Kiểm toán hoạt động do KTNB thực hiện tại một số nước Châu Á.....	76
2.6.5. Bài học kinh nghiệm cho Việt Nam.....	76
Kết luận chương 2	78
CHƯƠNG 3: THỰC TRẠNG KIỂM TOÁN HOẠT ĐỘNG DO KIỂM TOÁN NỘI BỘ THỰC HIỆN TẠI TẬP ĐOÀN BƯU CHÍNH VIỄN THÔNG VIỆT NAM	79
3.1. Tổng quan về Tập đoàn Bưu chính Viễn thông Việt Nam	79
3.1.1. Quá trình hình thành và phát triển Tập đoàn BCVT Việt Nam	79
3.1.2. Mô hình bộ máy quản lý của Tập đoàn BCVT Việt Nam	80
3.1.3. Đặc điểm tổ chức và đặc điểm hoạt động ảnh hưởng đến kiểm toán hoạt động do kiểm toán nội bộ thực hiện tại VNPT	83
3.2. Giới thiệu tổng quan về bộ phận kiểm toán nội bộ tại Tập đoàn Bưu chính Viễn thông Việt Nam	84

3.3. Thực trạng nội dung và tiêu chí kiểm toán hoạt động do kiểm toán nội bộ thực hiện tại Tập đoàn Bưu chính Viễn thông Việt Nam	85
3.3.1. Thực trạng nội dung và tiêu chí kiểm toán kinh tế	86
3.3.2. Thực trạng nội dung và tiêu chí kiểm toán hiệu quả.....	87
3.3.3. Thực trạng nội dung và tiêu chí kiểm toán hiệu lực	90
3.4. Thực trạng quy trình kiểm toán hoạt động trong quy trình KTNB thực hiện tại Tập đoàn Bưu chính Viễn thông Việt Nam	94
3.4.1. Thực trạng giai đoạn lập kế hoạch KTHĐ do KTNB thực hiện.....	94
3.4.2. Thực trạng giai đoạn thực hiện KTHĐ do KTNB thực hiện	97
3.4.3. Thực trạng giai đoạn lập báo cáo KTHĐ do KTNB thực hiện.....	99
3.4.4. Thực trạng giai đoạn theo dõi sau KTHĐ do KTNB thực hiện.....	103
3.5. Kết quả nghiên cứu hiệu quả cuộc kiểm toán hoạt động do kiểm toán nội bộ thực hiện tại Tập đoàn Bưu chính Viễn thông Việt Nam	103
3.5.1. Kết quả thống kê thông tin người tham gia khảo sát	103
3.5.2. Kết quả thống kê mô tả tần suất trả lời	104
3.5.3. Kiểm định độ tin cậy của các biến và dữ liệu (Reliability Test).....	104
3.5.4. Kết quả kiểm định mô hình hồi quy.....	106
3.6. Đánh giá thực trạng kiểm toán hoạt động do kiểm toán nội bộ thực hiện tại Tập đoàn Bưu chính Viễn thông Việt Nam	108
3.6.1. Ưu điểm.....	108
3.6.2. Hạn chế.....	108
3.6.3. Nguyên nhân của những hạn chế	113
Kết luận chương 3	114
CHƯƠNG 4: GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN KIỂM TOÁN HOẠT ĐỘNG DO KIỂM TOÁN NỘI BỘ THỰC HIỆN TẠI TẬP ĐOÀN BƯU CHÍNH VIỄN THÔNG VIỆT NAM	115
4.1. Định hướng phát triển của VNPT giai đoạn 2015-2025	115
4.1.1. Quan điểm phát triển của VNPT giai đoạn 2015 - 2025.....	115
4.1.2. Mục tiêu phát triển của VNPT giai đoạn 2015 – 2025	116

4.2. Yêu cầu của việc hoàn thiện kiểm toán hoạt động do kiểm toán nội bộ thực hiện tại Tập đoàn Bưu chính Viễn thông Việt Nam	117
4.3. Giải pháp hoàn thiện kiểm toán hoạt động do kiểm toán nội bộ thực hiện tại Tập đoàn BCVT Việt Nam.	118
4.3.1. Nhóm giải pháp hoàn thiện nội dung và tiêu chí kiểm toán hoạt động do kiểm toán nội bộ thực hiện.....	118
4.3.2. Nhóm giải pháp hoàn thiện quy trình kiểm toán hoạt động trong quy trình kiểm toán nội bộ tại Tập đoàn Bưu chính Viễn thông Việt Nam.....	129
4.3.3. Nhóm giải pháp nâng cao hiệu quả kiểm toán hoạt động do kiểm toán nội bộ thực hiện tại Tập đoàn Bưu chính Viễn thông Việt Nam	141
4.4. Kiến nghị điều kiện thực hiện các giải pháp	145
4.4.1. Đối với Nhà nước	145
4.4.2. Đối với Tập đoàn Bưu chính Viễn thông Việt Nam	146
4.4.3. Đối với bộ phận KTNB của Tập đoàn BCVT Việt Nam.....	147
Kết luận chương 4	149
KẾT LUẬN	150
DANH MỤC CÁC CÔNG TRÌNH ĐÃ CÔNG BỐ.....	152
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	153
PHỤ LỤC.....	159

DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT

Chữ viết tắt	Viết đầy đủ (tiếng Việt)	Viết đầy đủ (Tiếng Anh)
BCVT	Bureau chính Viễn thông	
DN	Doanh nghiệp	
DNN	Doanh nghiệp nhà nước	
CSDL	Cơ sở dữ liệu	
GAAP	Nguyên tắc kế toán được chấp nhận	Generally Accepted Accounting Principles
GAO	Cơ quan kiểm toán chính phủ	Government Auditing Organization
GAAS	Chuẩn mực kiểm toán được chấp nhận	Generally Accepted Auditing Standards
IAG	Văn bản hướng dẫn kiểm toán quốc tế	International Auditing Guidelines
IFAC	Liên đoàn kế toán quốc tế	International Federation Accounting Committee
IIA	Viện kiểm toán nội bộ	The Institute of Internal Auditors
IPPF	Khung thực hành nghề nghiệp quốc tế	International Professional Practices Framework
INTOSAI	Tổ chức quốc tế các cơ quan kiểm toán tối cao	International Organization of Supreme Audit Institutions
ISPPA	Chuẩn mực thực hành kiểm toán nội bộ quốc tế	International Standard for the Professional Practice of Internal Auditing
ISSAI	Chuẩn mực kiểm toán quốc tế	International Standards of Supreme Audit Institutions
KTNB	Kiểm toán nội bộ	

Chữ viết tắt	Viết đầy đủ (tiếng Việt)	Viết đầy đủ (Tiếng Anh)
KTHĐ	Kiểm toán hoạt động	
KTV	Kiểm toán viên	
SAIs	Các cơ quan kiểm toán tối cao	Supreme Audit Institutions
SPPIA	Chuẩn mực thực hành kiểm toán chuyên nghiệp cho kiểm toán nội bộ	Standards of Professional Practice for Internal Auditor
VAS	Chuẩn mực kế toán Việt Nam	Vietnamese Accounting Standards
VSA	Chuẩn mực kiểm toán Việt Nam	Vietnamese Auditing Standards
VNPT	Tập đoàn Bru chính Viễn thông Việt Nam	

DANH MỤC BẢNG BIỂU

TT	Tên bảng	Trang
Bảng 1.1.	Các biến nghiên cứu trong mô hình hồi quy đánh giá các yếu tố tác động đến hiệu quả kiểm toán hoạt động tại VNPT.....	30
Bảng 2.1:	So sánh KTHĐ với kiểm toán tài chính và kiểm toán tuân thủ.....	39
Bảng 2.2.	Các tiêu chí KTHĐ dựa trên mục tiêu của doanh nghiệp.....	54
Bảng 2.3.	Nhóm tiêu chí kiểm toán kinh tế	55
Bảng 2.4.	Nhóm tiêu chí đánh giá sức sản xuất.....	56
Bảng 2.5.	Nhóm tiêu chí đánh giá sức sinh lợi.....	57
Bảng 2.6.	Nhóm tiêu chí đánh giá hiệu lực quản trị nội bộ	58
Bảng 2.7.	Nhóm tiêu chí đánh giá mức hiệu lực của quá trình điều hành	58
Bảng 2.8.	Nhóm tiêu chí đánh giá mức “kiểm soát được” qua hệ thống thông tin	58
Bảng 2.9.	Tiêu chí đánh giá mức toàn dụng của thông tin cho quyết định quản lý	58
Bảng 2.10.	Mẫu báo cáo KTHĐ do kiểm toán nội bộ thực hiện	67
Bảng 3.1.	Thực trạng nội dung và tiêu chí kiểm toán tính kinh tế tại VNPT	87
Bảng 3.2.	Nội dung và tiêu chí kiểm toán hiệu quả hoạt động tăng trưởng doanh thu tại VNPT	88
Bảng 3.3.	Nhóm tiêu chí đánh giá hiệu quả hoạt động tăng trưởng lợi nhuận tại VNPT ...	89
Bảng 3.4.	Nhóm tiêu chí đánh giá hiệu quả tăng trưởng thị phần	90
Bảng 3.5.	Thực trạng nội dung kiểm toán hiệu lực tổ chức bộ máy kế toán do KTNB thực hiện tại VNPT.....	91
Bảng 3.6.	Thực trạng tiêu chí kiểm toán hiệu lực tổ chức bộ máy kế toán tại VNPT	91
Bảng 3.7.	Nội dung kiểm toán hiệu lực quản lý tài chính nội bộ tại VNPT.....	92
Bảng 3.8.	Thực trạng tiêu chí kiểm toán hiệu lực quản lý tài chính nội bộ tại VNPT ...	93
Bảng 3.9.	Nội dung kiểm toán hiệu lực quản lý các nghiệp vụ kế toán tại VNPT ...	94
Bảng 3.10.	Thực trạng tiêu chí kiểm toán hiệu lực quản lý các nghiệp vụ kế toán tại VNPT.....	94
Bảng 3.11.	Nội dung trong giai đoạn lập kế hoạch KTHĐ do KTNB thực hiện tại Tập đoàn BCVT Việt Nam.....	95
Bảng 3.12.	Nội dung công việc trong giai đoạn thực hiện KTHĐ do KTNB thực hiện tại Tập đoàn BCVT Việt Nam.....	97